

Politične stvari.

Deželni zbor kranjski.

Zborovanje novoizvoljenega deželnega zbora postalo je zelo živahno pri razpravi potrjenja volitev velikega posestva, o katerih je uže pred dalj časom izdal dotični odsek obširno poročilo z nasvetom, naj se potrdi izvolitev 7 poslancev velikega posestva, izvolitev poslancev dr. Schreya, Dežmana in dr. Mauerja pa naj se zavrže. — Po razdeljenem tem poročilu došla je deželnemu zboru vloga grofa Lichtenberga, v kateri zagovarja volilno pravico svojo in onega velikega posestnika, ki mu je dal pooblastilo. — Tudi ta vloga oddala se je verifikacijskemu odseku.

Med tem pa se je uže enkrat v preteklem tednu od dnevnega reda odstavila potrditev volitev velikih posestnikov in pa predlog o prenapredbi volilnega reda.

Tudi preteklo soboto bila sta na dnevnem redu oba omenjena predloga. Pa razgovor poslancev obeh strank pred začetkom seje bil je jako živahen in trajal je okoli ure prej, kakor se je začelo zborovanje. Med tem odhajali so poslanci iz dvorane in v dvorano zmiraj v živahnem razgovoru.

Ko se zborovanje prične in se naznanijo navadna naznanila, pride na vrsto poročilo o volitvah velikega posestva; v imenu odseka poročal je poslanec Krsnik z nasvetom, naj se deloma z ozirom na razloge, navedene v vlogi grofa Lichtenberga in z ozirom tudi na druge nove poizvedbe odseka za pregledavanje volitev, vsled katerih bi se mogli tudi drugi prej za neveljavne zavrženi glasovi imeti za veljavne, potrdijo volitve vseh deset poslancev velikega posestva. — Po tem nasvetu izrekel je poročevalec nado, da bode zdaj, ko se skrči število političnih vprašanj, toliko plodonosnejše delovanje vseh poslancev deželnega zbora na polji gospodarskem.

Pri razpravi, katere se je vdeležilo razun deželnega predsednika več poslancev, ugovarjal je najprej dr. Zarnik ustnemu poročanju sklicevaje se na opravljeni red deželnega zbora, temu mnenju pritrjeval je poslanec Svetec s prošnjo do predsednika deželnega zbora (deželnega glavarja-namestnika P. Grasselli-a), da naj se strogo drži opravljenega reda.

Na to odgovori predsednik zbora, da se bode to gotovo zgodilo, pa tudi brez opominjevanja. Baron Apfaltrern potem zagovarja veljavnost sklepov volilne komisije in veljavnost volitev nekakovo žugaje proti narodni stranki, da bi bilo „zaničevanje ustavno zagotovljenih pravic“ v tem, ako bi se zavrgle volitve.

Gledé ustnega poročanja omenja govornik, da pač imamo v smislu opravljenega reda tudi pismeno poročilo, katero podaja dosti gradiva izrekoma onim gospodom, kateri so proti potrditvi volitev.

Dalje govoril je poslanec Šuklje, rekši, da je popolnem prepričan o veljavnosti volitev, pa da tudi vé, da so volilci njegovi siti brezkončnega narodnega prepira, in zato bode po vsem svojem prepričanju glasoval za potrditev volitev.

Po tem, ko je večina deželnega zbora pritrčila ustnemu poročanju, pričela se je bistvena razprava, katere se je zopet vdeležilo več poslancev. Prvi ugovarjal je dr. Zarnik rekši, da bode narodna stranka nasprotnikom v posmeh, ako jih potrdi, ne da bi imela za to dosti razlogov in ne koristi druge. Dr. Vošnjak ugovarjal je z blizo enacega stališča naglašaje čast narodno. Bistveno mirno in rečno ugovarjal je potrditvi volitev poslanec Svetec ponavlja večinoma razloge prvega poročila.

Na to odgovarjal je bar. Apfaltrern. Nadalje proti govoril je dr. Dolenc, za pa prof. Šuklje.

Potem se oglasi k besedi dr. Poklukar in govori blizo tako-le: Nisem bil namenjen spregovoriti v zadevi, katera se obravnava, toda ker bi bilo napak, ako bi ostale nekatere prej izgovorjene besede brez odgovora, hočem tudi jasno izreči svoje mnenje o potrjenju volitev, katere obravnavamo. — Gospod baron Apfaltrern trdil je med drugim, da bi bilo „preziranje po ustavi zagotovljenih pravic“ (eine Missachtung der verfassungsmässig gewährleisteten Rechte), ako bi se volitve onih dveh ali treh gospodov, zoper katere se ugovarja, ne potrdile. — Gospoda moja, tako tolmačenje ustavnih naših postav bilo bi gotovo krivo, ker vsaj ravno tako, kakor sme in je smela volilna komisija po postavi določevati o dopustljivosti volilne pravice posameznih volilcev pri volitvi sami, ravno tako ima deželni zbor nedvomljivo, v ustavnih postavah utemeljeno pravico o veljavnosti ali neveljavnosti postav soditi dokončno. Zato moram besede gospoda barona Apfaltrerna z vso odločnostjo zavriniti kot popolnem neopravičene, ker bi bilo vsaj enako preziranje po ustavi zagotovljenih pravic, ako bi se hotela deželnemu zboru odrekati pravica dokončne razsodbe o volitvi, bodi-si, da se potrdijo ali zavržejo.

Kar se tiče volitev samih, se pač ni čuditi, ako uni gospodje, ki so imeli večino v volilni komisiji in kateri so bili izvoljeni, trdijo, da so se volitve vršile postavno in da so tedaj veljavne.

Narodna stranka pa v tem vprašanji ni enega mnenja, ampak nekateri naših gospodov poslancev trdijo v soglasji s tiskanim poročilom, da so volitve gledé treh izvoljencev neveljavne in zato naj se zavržejo, drugi pa mislijo, da ugovori zoper veljavnost niso tako bistveni in neovrgljivi, da bi se volitve mogle zavreči in zato jih hočejo potrditi. — Jaz za svojo osebo, in mislim, da je več gospodov z menoj ene misli, pa sodim, da je veljavnost volitev dvomljiva, da se po strogi sodbi brez veljavnega ugovora smejo zavreči, ako se pa hoče milejše soditi in ne tolike važnosti dajati resničnim pa večidel formalnim pogreškom pri volitvah, smejo se pa volitve tudi potrditi.

Po mojem prepričanju bila bi tedaj krivica in napaka, ako bi se ta ali uni del narodnih poslancev zato obsojeval, ako se odloči za ojstrejo ali milejšo sodbo, ker vsaka izvira lahko pravemu prepričanju.

Jaz sam nisem želel, da se danes obravnavajo te volitve in zato še pred par minutami nisem bil odločen, ali se hočem vdeležiti odločilnega glasovanja ali ne, zdaj se morem lažje odločiti, ko sem javno pojasnil svoje stališče in odločil sem se za potrditev, za milejšo sodbo posebno z ozirom na program pomirljivosti, ki je glavno vodilo sedajne vlade in pa nepozabivši zlatih besed presvitlega cesarja: Mir naredite med mojimi narodi!

Konečno govoril je še obširno gospod deželni predsednik, pobijavši ugovore dr. Zarnika in dr. Vošnjaka in trdeč, da so volitve postavno veljavne in da ugovori zoper nje niso utemeljeni. To je v daljnem vtemeljevanji vtrjeval in konečno tudi priporočal, naj se v prid dežele in zložnega delovanja volitve potrdé.

Po konečnem govoru poročevalca gosp. Krsnika, kateri je zavračal posebno ugovore dr. Zarnikove, oglašil se je krečnemu odgovoru še baron Apfaltrern, v katerem je obrnjen zoper govor dr. Poklukarja izrekel, da ne mara poslanstva izvirajočega iz milejše sodbe večine zborove, ampak zahteva, naj se volitve potrdijo, ako so postavne, ali pa zavržejo, ako so nepostavne.

Dr. Poklukar odgovori na to, da bode deželni zbor sodil prosto po svojem prepričanju, ako bi pa gospodu baronu Apfalternu potrjenje volitev po milejši sodbi ne bila po volji, pomaga si prav lahko s tem, da tak mandat odloži.

Pri glasovanju potrdile so se vse volitve velikega posestva proti 6 glasovom, 7 poslancev pa se ni vdežilo glasovanja.

Po tem sklenila se je seja ob 2 popoldne po predlogu dr. vit. Bleiweisa. — Sodba naša o tem sklepu izrazuje se v govoru dr. Poklukar-ja.

Postavni temelj, zavreči volitve, zdel se je večini narodnih poslancev dvomljiv, zato so tudi po svoji vesti rajši priznali veljavnost volitev. Ozirali so se pa tudi na to, kar bi se bilo prej ko ne zgodilo, da bi bila čez malo časa po odpovedbi dveh družih poslancev velikega posestva zopet izvoljena po pravici najbolj sovražena dr. Schrey in Dežman, — odločilno pa je bilo tudi še to, da se nasprotnikom sedanje vlade ni hotel dati nov povod, zopet kričati po širokem svetu o zatiranju nemštva na Kranjskem pod ministerstvom grofa Taaffe-a in predsedstvom barona Winklerja.

Naši dopisi.

Iz Ljubljane. (Deželni zbor kranjski) zboroval je včeraj nad štiri ure in rešil se je ves dnevni red. — Med drugim privolilo se je: Čipkarski šoli v Gorjah podpora 80 gold., za nakup šolskega poslopja občini jeseniški na Gorenjskem 500 gld.; obljubile so se podpore za šole tudi občinam Velike Poljane in Dobliče; ribčem s predmestja Krakovskega in Trnovskega privolila se je pogojno podpora 50 gold. za nakup nove zalege rakov; vladi se je z gorkim priporočilom za izdatno podporo izročila prošnja občin Račna, Slivnica in Št. Jurij za pomoč zoper tamošnje redne povodnji.

Prihodnja seja bo jutri zjutraj ob desetih, na dnevnem redu so poročila o več paragrafih letnega poročila, in o prošnjah, sploh o rečeh manje važnosti.

— (Vladini svetovalec v Ljubljani pl. Fladung) dobil je pri svojem odhodu v pokoj naslov dvornega svetovalca in se je podal včeraj za stalno v Gradec.

— (Imenovanje sodnikov.) Gosp. Gustav Stuhec, pristav v Novomestu, imenovan je za sodnika v Kočevji, gosp. Leop. Žužek, pristav v Škofjiloki, za sodnika v Metliki; gosp. dr. Fr. Škofic, pristav v Novomestu, za sodnika v Mokronogu.

— (Velika Pratika za leto 1884.) prišla je pretekli teden na svetlo pri J. Blaznikovih naslednikih v Ljubljani. Razun kalendaričnega dela prinaša letos na novo najimenitnejše somnje ogerske, nadalje kratek popis cesarskih svečanosti s tremi podobami, in pa životopis dveh škofov slovenskih, nadškofa Golmajerja s podobo in životopis tudi letos umrlega škofa Widmarja. Razun tega prinaša „Velika Pratika“ gospodarske drobtinice.

— (Mesečni živinski somenj) 8. dne t. m. v Ljubljani bil je dosti dobro obiskan; prignalo se je krog 300 goved in okoli 200 kónj. Pitane živine bilo je le malo, vendar pa je bila kupčija dobra, cene primeroma visoke.

— (Močvirski odbor) zboruje dne 17. t. m. v prostorih c. k. kmetijske družbe, dnevni red je sledeči:

1. O nasvetih c. kr. ministerstva za poljedelstvo gledé načrta za osušenje močvirja;
2. o pomladanskem požiganju močvirja;
3. o nekaterih premembah pri močvirskem ozemlju;
4. o kopanju mejačev;
5. posamezni nasveti.

— (Vinska letina) je, kakor čujemo, po Goriškem izvrstna in bogata, v Vipavi slaba, po Dolenjskem in Štajarskem pa se bode pridelalo malo, toda dobrega vina. Cena moštu je po Dolenjskem uže zdaj primeroma visoka.

Novičar iz domačih in tujih dežel.

Z Dunaja. — Vsled vabila cesarjeviča Rudolfa prišla sta na lov kralj saksonski in pa princ Viljem nemški. — Delegaciji sklicani ste za 23. dan oktobra na Dunaj.

— Električno razstavo še dan za dnevom obiskuje veliko ljudstva, trdi se, da ne bo podaljšana čez konec tega meseca.

— Časniki „Vaterland“, „Fremdenblatt“, „Presse“ in „Wiener allg. Zeitung“ so zelo zadovoljni s potrjenjem volitev velikega posestva v deželnem zboru kranjskem. „Presse“ piše med drugim: Najmirnejše glasé se poročila iz Ljubljane, čin, ki je pripraven, nespravljive vseh strank napolniti z globoko žalostjo. — Drug časnik zopet pravi: Zadnja seja deželnega zbora zna biti za Kranjsko trajnega pomena.

Ogerska. — Deželni zbor ogerski obravnava uže tretji dan vprašanje hrvatsko, skrajna levica sicer napada vlado, pa izmed velike zborniške stranke ga ni ne enega, ki bi se protivil predlogu ministerskega predsednika, ali, ki bi vladi očital spravljalivost nasproti Hrvatoma. Kakor obravnava zdaj teče, bo razpor kmalu poravnán. — Oddelek ljubljanskega polka vrne se ravno danes s Hrvaškega nazaj v Ljubljano. — Vsi trije morilci Majlata obsojeni so na smrt, vložili pa so vsi takoj pritožbe.

Francoska. — Po sprejeti odpovedi dosedanjega vojnega ministra Tibauidina, najbolj brezozirnega nasprotnika Nemške, govori se zanesljivo, da mu bode za naslednika imenovan general Campenon. Povod odstopu prvega bila je dogodba s kraljem španjskim v Parizu. — Poročila iz Kohinkine so za Francoze nekaj ugodnejša, ker so se Mandarini v Delti podvrgli.

Bolgarska. — „Sobranje“ potrdilo je z veliko večino pogodbe zaradi odškodovanja Ruske in zaradi zveze železnic. Minister unanjih zadev izrekel je, da bode zdaj, ko je Turška odpovedala trgovinske pogodbe, mogoče skleniti nove koristi Bolgarske ugodne pogodbe.

Iz Beligrada. — Kralj dá jutri na čast novemu ministru obed; v petek pa se odpelje minister vnanjih zadev Bogičević na Dunaj, da izroči pisanje, s katerim je bil poklican od tamošnjega poslaniškega mesta in da potrdi pogodbo konference četvorice. — Pri obedu dné 7. t. m. danem na čast odstopivših ministrov, zahvalil se je kralj vsem za triletno dinastijo in deželi zvesto službovanje in je izrazil obžalovanje, da se mora od njih ločiti, pa po razmerah v deželi je tega treba.

Nemška. — V Berlinu izhajajoč list „Kreuz-Zeitung“ piše gledé prihodnosti Hrvatske iz Dunaja: Na dunajskem dvoru opazujejo se vplivi za Hrvatsko. Nasprotniki dualizma so za to, da se razdeli država na troje. Da se upogne madjarsko nadvladanje, naj se osnuje Velika Hrvatska z Bosno in Hercegovino.

Žitna cena

v Ljubljani 3. oktobra 1883.

Hektoliter: pšenice domače 8 gold. 29 kr. — banaške 8 gold. 99 kr. — turšice 5 gold. 40 kr. — soršice 6 gold. 74 kr. — rži 5 gold. 36 kr. — ječmena 4 gold. 23 kr. — prosa 5 gold. 34 kr. — ajde 5 gold. 4 kr. — ovs 2 gold. 92 kr. — Krompir 2 gold. 80 kr. 100 kilogramov.